

ངོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྒྱགས་བརྒྱགས་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

༄༅། རིན་གཏོར་མཁ་ཡིག་ གཙུག་བརྒྱུད།

ཀམ་ལག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ་སྐགས།

༄༅། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།

ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་འཛིན་པ་དཔེ་སྟོན་པ་སྟེ་སྟོན་པ་དཔེ་སྟོན་པ་

ARURA

༡༣༥། རིན་གཏོར་མཛན་ཡིག་གཅིངས་བརྒྱས།

ཀམ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚོ་སྐུ་ལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 (ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥)

[illegible]

084

 མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

宝藏医学选编:藏文/《藏医药经典文献集成》编委会,青海省藏医药研究所编. - 北京:民族出版社,2008.11
(藏医药经典文献集成)

ISBN 978 - 7 - 105 - 09723 - 4

I . 宝… II . ①藏… ②青… III . 藏医 - 文集 - 藏语
IV . R291.4 - 53

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 175857 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北 14 号 邮编 100013)

<http://www.mzcbs.com>

北京艺辉印刷有限公司

各地新华书店经销

2008 年 12 月第 1 版 2008 年 12 月北京第 1 次印刷

开本:850mm × 1168mm 1/32 印张:10.75

印数:0001 - 2000 册 定价:15.00 元

ISBN 978 - 7 - 105 - 09723 - 4/R·292(藏 156)

(藏编室电话:64275311 藏文发行科电话:64227665)

ཚུམ་ཞིག་འགན་འཁུར་པ། མིག་དམར་ཁྱ་མཆོ།
 责任编辑：米玛加措

༩༩། རིན་གཏོར་རྒྱན་ཡིག་གཅེས་པུས།

ཚུམ་པའོ།	ཀླུ་རྒྱུ་པའོ་ཡོན་ཏན་ཁྱ་མཆོ་སྐུ་ལ།
ཚུམ་ཞིག་ལྟ་བུ།	མཆོ་སྐུ་ཞིང་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱི་གསོ་རིག་ཞིང་འཁྱག་ཁང་།
དཔེ་རྒྱན་ལྟ་བུ།	པོ་དེ་ཕྱི་གསོ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྒྱན་པ་ཞིག་སྐུ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐུ་ལྟ་བུ་ལ།
འབྲུག་མཚན་ལྟ་བུ།	མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།
གནས་ཁག་ལ།	མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གི་པོ་དེ་ཕྱི་གསོ་རིག་ཞིང་འཁྱག་ཁང་།
ཞུག་ཡིན་ཡང་ཡུངས།	པེ་ཅིན་ཅོ་ཡིང་ཡི་ཕུང་ལམ་ཨང་14ལ།
ཁ་བར་ཨང་ཡུངས།	100013
པར་འདེབས་ལྟ་བུ།	010 - 64275311
བརྒྱུད་འཛུར་ལྟ་བུ།	པེ་ཅིན་དུ་ཕྱི་ཕྱི་པར་འདེབས་ཆེད་ཡོད་ཀྱང་མི།
དེའི་ཆེད།	ཁྱེད་ཡོངས་སྐུ་ལྟ་བུ་སོ་སོའི་ཞིང་ཏུ་དཔེ་ཆེད་ཁང་།
པར་ཕྱི་གསོ།	850mm x 1168mm 1/ 32
པར་གཞི་ཞིག་ཡིངས།	10.75
པར་ཁྲིངས།	2008ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞིགས།
པར་ཡུངས།	2008ལོའི་ཟླ་12པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཁྲིངས་དང་པོ་བརྒྱུ།
པར་ཡུངས།	0001 - 2000
པོ་དེ་ཕྱི་གསོ།	ཚོར་15.00

《བད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱགས་དཔེ་ཚོགས་》ཀྱི་ཚཱ་སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་པའི་མིང་གོ།

ཐོ་འདྲིས། **ཁྱི་རུ་ཆེ་རྒྱལ།** བཏུན་ཁོ། ཉི་མ། སྤུབ་བཏུན།

ཆོགས་གཙོ། འོ་ཆོགས་ཆེན།

ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ། རྩོ་རྩེ། ཉ་མ་གྲིན་རྒྱལ། གཏུགས་དཀར། ཆེ་རིང་རྒྱལ།

ཆོགས་པའི་མི་རྒྱ། འོ་ཆོགས་ཆེན། རྩོ་རྩེ། ཉ་མ་གྲིན་རྒྱལ། གཏུགས་དཀར། ཆེ་རིང་རྒྱལ།

བརྩོ་ཆེ་རིང་། བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ། དབང་ཆེན་ཆེ་བརྟན། ལྷ་

བྱམས་རྒྱལ། ཉ་རྩོ། རྩོན་འགྲུབ། ཀམ་ཆོགས་གཉིས། རྩོན་འགྲུབ་

ཆེ་རིང་། བསམ་འགྲུབ་རྒྱལ། སྐལ་བཟང་རྩོ་རྩེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།

དབང་གྲགས་བསོད་ནམས། སྐལ་བཟང་བཟ་ཤིས། རྩོ་རྩེ་རབ་བརྟན།

མཁའ་འགྲོ་སྦྱབས། བཟ་ལྷ།

དེབ་འདྲིའི་དག་སྤྱི་གཤམ། རིན་ཆེན་འཆོ། ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་། ལྷགས་ཐར་རྒྱལ། བཟ་ལྷ།

འབུམ་ཁོ། བྱ་དེས་ཆེ་རིང་། འབུག་མོ་སྦྱིད། མཁའ་འགྲོ་

སྦྱབས།

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

顾 问：**措如·次郎** 旦科 尼玛 土布旦

主任委员：艾措千

副主任委员：多杰 旦正加 星全章 才让加

委 员：艾措千 多杰 旦正加 星全章 才让加 完德才让

恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智

尕玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措

昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者：仁青措 拉毛才让 吉太加 扎巴 本考

布地次仁 周毛吉 卡着杰

ལེན་པའི་གཏམ།

བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ལ་མོ་རོ་བཞི་རྩེར་ལ་ཉེ་བའི་མོ་རྒྱལ་ཐུག་ལ། དེ་ནི་
 གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་མང་གཞིར་བྱས་ཐོག་ རྒྱ་ཤར་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཇིག་ལ་
 མོགས་པའི་གསེབ་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་བརྩམ་ཡོད་པུས་ནས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 གཞུར་བྲུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཞིང་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཚུར་བྱང་ཕུག་ལྷམ་ཆོགས་པ་
 དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མངོན་པར་བཟུང་བའི་གསེབ་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་ན། སུ་མོ་ཞིག་ནས་འཛམ་གླིང་བྱང་ཁོངས་ཀྱི་གསེབ་རིག་རྒྱ་བ་ནས་
 ཀྱིས་གདིང་འཛམ་ཆེན་པོ་གནང་ལུས་སྤུ་མཆིས།

བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཟང་
 ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟེ། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐང་གསེབ་རིག་ལོ་རྒྱུས་དང་།
 མང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། བད་མོག་ལག་ལེན། སྟན་མཇས་ཐེབ་པ་ལོ། ལུས་
 ཁམས་བདེ་སྤང་ལ་སོགས་རིག་ཚན་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བང་
 བརྗོད་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཉང་དང་སྨིན་གཞུང་གི་ལུགས་འཁུར་དང་བཙི་
 བཟོང་ཆེན་པོའི་འག་ཉེ་ལོར་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་རྒྱུན་འཁེབ་དང་དར་སྤེལ་
 གང་ལེགས་སྤྱང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་དཔེ་རྒྱུན་འཁེལ་ས་
 སྤེལ་བྱས་ཟིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་སྤར་བཞེས་
 འདུས་ཚོས་དུལ་སོག་ཐེབས་པ་འཕ། ཡང་ན་མིའི་སྒྲིལ་བའི་དབང་གིས་གཏོར་
 བརྒྱག་ཆདས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་སྤྱད་སྒྲིལ་སྤྱད་པ་མ་བྱས་ཆེ་རིག་
 ཐང་གཞུང་དུ་ཐེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་སྤར་བརྒྱག་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགོ་
 ཉེན་ཆེ།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ཉིད་སྟོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་

སྒྲེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མིགས་ཡུལ་བཅངས་ནས་ང་ཚོས་༡༠༠༣ལོར་མཆོ་རྫོན་ཞིང་
 ཆེན་པོ་དེ་གི་གསེང་ལོ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙོ་བོར་བྲིད་བྱས་པའི་“《བོད་ཀྱི་གསེང་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྡེགས་དཔེ་ཚོགས་》ཚུམ་སྒྲིག་ཚོགས་པ་”སྒྲིག་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཚོལ་སྟུང་དང་དག་སྒྲིག་དང་ཚུམ་སྒྲིག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་ཕྱི་ཞིང་དཔེ་སྟུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བཙམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་ཐུ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་སྟུ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་གསེང་ལོ་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཡོད་དོ་ཅག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འཇུག་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ང་ཚོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་བྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ང་ཚོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཚོགས་འདི་ཐོག་མར་དཔེ་སྟུན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་དང་བསྟུན་ནས་
 འདིར་ཁོ་བོས་བྱ་བ་ཞག་ཆེན་པོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལམ་སྟོང་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྟོན་འདུན་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསེང་ལོ་ཞིབ་འཇུག་
 བསམ་དཀའ་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སོ་སོའི་སྒྲེས་བྲུ་ཀྱན་ནས་ཀྱང་ལས་སྟུ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱ་བ་སྟོར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་བྱ་
 རྒྱ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཚོགས་ཆེན་ནས།

༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༡༥པར།

མཆམས་སྒྲུབ་བའི་གཏམ།

ཁ་བ་རི་བོའི་བཅུ་ཕྱག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཇིག་
ཉིན་སྒྲིའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྲིལ་བཏགས་
པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་
གྱུར་པའི་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་སྒྱུན་
དར་སྒེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་
ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། རིས་སྤུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
དོན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་ཤིང་སྒྲིམ་ཆོགས་དང་དུས་རབས་རི་
འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་མཁོ་གལ་དང་ཕན་ཆོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
དངོས་ཀྱི་ཕྱིར་ནས་ཐུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྤྱད་དང་སྤྱི་ཞིག་གིས་
ཀྱང་བསྟོན་འདིར་དང་ཁྱོག་བཤད་བྱ་བར་མི་ལུས་སོ། ། རང་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
ཆར་དང་དཔྱད་བཅུན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། གཡུང་རྒྱུད་བོན་ལུགས་
ཀྱི་དྲར་སྒྲོང་དབྱུང་བུ་ཁྱི་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་པ་དུང་གི་ཐོར་ཅན་ཅན་བར་དང་། རྗེ་
བཅུན་གཡུ་ཐོག་རྒྱུ་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཉིར་སྟོན་གྲ་བ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
བར། ཕེ་རྩ་ཅན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས། བྱང་ལྷུང་རྣམ་
གཉིས་ནས་ཀོང་རྒྱལ་ཡབ་སྲས། མི་དབང་ཕྱེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྒྲུབ་ཅིས་
མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ལོ་རྒྱལ་སྤྱག་པའི་དྲར་སྒྲོང་མཁས་ཐུབ་རིམ་བྱོན་
བསྐང་གིས་མི་ལངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
དགོངས་འགྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གསོ་
རིག་གི་བཅུན་བཅས་རི་བོའི་གཉོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛུལ་ན་དད་པའི་

སྤྱི་ལོ་གཡོ་ཁིང་གཞན་ལ་རོམ་ན་ལ་རྒྱའི་སྤྱོད་པ་པ་རྒྱས་པ་འདིས་ཤོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པ་འི་ལོ་རྒྱས་རིང་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་དོན་ཕུན་སྤྱུམ་ཆོག་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྤོང་གསལ་པོ་བྱས་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་སྨར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འཕྲི་གསོ་
རིག་བད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉེས་སུ་བྱུར་དང་
འབྱུར་ཐུས་ཡིན་པ་འང་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྒྱལ་གྱིས་ཆོང་བོང་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུང་གི་
བྲག་པའི་ཁེ་ཕན་ནམ་མཁུགས་རིས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་སོགས་རིང་དུ་དོར་ནས་མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཁོང་ནས་གཙུག་ཅེ་དང་
གཅེས་སྤྱོད། དེ་བཞིན་རིས་སུ་མེད་པའི་འཛམ་གླིང་གི་མིའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
ཕན་དུ་རེ་བའི་ཀྱན་སྤོང་རྒྱལ་དག་གི་སྒོ་ནས། རི་རྒྱལ་རྒྱུན་པོའི་གཏོས་དང་
མཉམ་པའི་ཤོད་ཡུགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྒྱལ་ལ་འོལ་ཆོད་དང་
རང་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྨར་ལས་སྤྱོད་པའི་རང་སྤྱོད་འདོན་ཐུར་སྤྱོད་དང་
འཆོལ་སྤྱད་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་བཅས་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཞིག་
རེད།

དེའི་ཕྱིར་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ཤོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་ཤོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིས་རིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་
གསར་བཏོད་གོང་སྤེལ་གྱི་མང་གཞི་བཟན་པོ་ཞིག་འཇུགས་སུ་བ་པའི་ཆེད་དུ།
ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་དུས་བཟང་པོའི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་རང་མི་
དངོས་ནོར་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཞིང་མིག་རྒྱུད་རིང་བའི་
དུས་གཞི་དང་བཅས་ཉེ་རང་འཕྲི་སྤྱོད་ཅིས་སྤོང་གྱི་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དཔེ་
དང་བཟན་བཅོས་ལག་ཏུ་ཟིན་ཏེ་ཅག་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་ཉེ་པར་དུ་
བསྐྱེན་པའི་དགེ་བ་འདིས། ད་ལྟ་ཅམ་མ་ཟེད་འབྱུང་འབྱུར་ཤོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིས་
བཟན་པ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྲིག་འཆོའི་དཔལ་དུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མི་ཟ་བས་ན། འོ་སྒྲོལ་ཐུན་མོང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཁྱ་འོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཏེ་ཅང་དགའ་ཆོར་དང་བཅས་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆོག་དུ།

ཁོ་ཁྱ་ཆེ་ནམ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༡༡ཆེས་༡༩ཉིན་ལ།

དག་མྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཐོད་ཟལ་མོ་སྐང་བ་ཞེས་སྲ་གསལ་པ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཉེང་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱོད་ཕྱོད་དབང་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་ལྷག་རིག་
པའི་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སྲ་ལྷག་པའི་ཤེས་རིག་བར་མཛོད་ནི་སྤྱད་པའི་མཐར་
ཡང་རྒྱབ་པ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སྲས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་ལས་
གནས་བརྒྱའི་ཡ་གྱལ་གཞན་རྗེས་འཛོལ་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
རག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སྲ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ལྟེ། དེར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐན་
དབྱང་གི་རིགས་ལམ་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་རག་ཉམས་སྤྱོད་ལུགས་སྲུང་
ཆོགས་ཤིང་གུ་ལོ་མ་པ་ཞིག་མཆིས་སྟབས། དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀྱན་ཏུ་
ཆོན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་ནས་སྟོབ་སྟོབ་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་གོ་མ་སྟབས་མཁྱོགས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཉང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཅུས་དོན་འཁྱེལ་དང་རྒྱུད་གསར་སྤེལ་བྱེད་པའི་
འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་སྟོན་ཀྱན་ནས་
ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྤེལ་གནང་ཞེ་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་

རིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་ནང་གི་འགལ་སྐྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་
 རེའི་གསོ་རིག་ཐང་གི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སྲུ་
 ལྷན་དང་འལྷན་ལུས་ཡིན་པའང་ར་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་འཁྲུམས་ཤིང་།
 བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་རོས་ནས་ཁྱ་ན།
 རི་རྒྱལ་རྒྱན་པའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་རག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སྐོན་ནས་སྤྲོད་འདོན་ལྷན་སྦྲུབ་དང་འཆོལ་སྤྱད་ལེགས་
 ཡིག་བཅས་ཕྱེད་རྒྱ་ནི་ཐོག་མར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་མང་གཞིའི་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་
 ཞིག་ལྟེ་འོ་སྐལ་ཆེ་རིག་འདི་ན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 ཏུས་རབས་ཀྱི་འགན་འབྲི་ཞིག་ལགས། དེའི་མིའང་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་ཏུས་རབས་ཀྱི་ཁྲུང་བྱ་ལྟར་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྤྱད་ཞེས་པའི་བྱན་མིན་ཁོར་
 ཡུག་ཁོད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་ལྷན་བའི་གནའ་བོའི་གསོ་དབྱེད་རིག་པ་འདིའི་སྤྲོད་
 དབྱུགས་རྒྱན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གསོ་དབྱེད་རིག་པར་སྦྱང་བཅོན་
 དང་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་པར་སྦྱོབ་བརྟན་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཐོ་
 སྦྱོང་གི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྤྱོད་པ། རང་ཕྱགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་འདིན་པ་ལ་
 སྤར་བས་སྦྱན་སྤྲོད་ཐུབ་པ། ཉམ་ཐག་ནད་པའི་ལུས་སྤྲོད་ལ་གཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་ཙམ་མེད་དུ་འདོམས་པར་བྱས་པའི་གཞུང་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟེན་དང་མན་
 རག་ཐབ་མའི་གདམས་པ་ཆིག་ཐུབ་ཀྱི་སྒྲོར་མང་དུ་བཅུལ་ནས་ནད་ཀྱི་སྤྲོད་
 བསྐྱེལ་ལས་སྦྱོབ་པར་རོ་ཐོགས་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཐུངས་པའི་སྐོན་ནས་རྒྱད་འདོན་ལེགས་པོ་ཞིག་ཕྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ། དེད་ཅག་མཆོ་སྦྱོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་ལྷ་ཙམ་འཇུགས་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་
 ཡིག་གི་མི་ལྷ་ཆེད་བསྐྱོས་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ཕྱགས་བསྐྱབ་
 བཅོས། མན་རག་ལག་ལེན། སྦྱན་སྦྱོར་སྦྱོང་བྱང་། སྦྱོ་སྦྱན་འཁྲུངས་དཔེ།
 གནམ་རིག་སྒྲར་ཅིས་སོགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པའི་རིགས་གཙོ་མོར་བཟུང་

ཐོག་《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྡུགས་དཔེ་ཚོགས་》ཞེས་པ་
འདི་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་སྐྱུན་ཐད་དཔེ་དཔེ་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུ་བྱི་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལག་ལེན་དུ་འབྱོལ་གང་
བྱུང་བྱས་ཏེ་དཔེ་རྒྱུ་ལག་རྒྱ་སོན་ཅོག་དག་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྐྱུན་འགྲེམས་སྤེལ་
བྱ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ལ་ཐེ་དགའི་ཤིང་དཔར་གཞིར་བྱས་ནས་བསྡུགས་པའི་《རིན་གཏོར་
སྐྱེད་ཡིག་གཅེས་བརྒྱུས་》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་
དཔེ་ཚུགས་བསྡུགས་དཔེ་ཚོགས་》ནང་གསེས་ཀྱི་དེབ་བྱ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། དེབ་
འདིའི་ནང་ཐོག་མར་གཡུ་ཐོག་སྒྲིང་ཐིག་གི་བྲ་སྐྱབ་དང་། སྐྱེད་བྲ་ལོངས་སྐྱེད་
སྐྱབ་ཐབས། དམ་རྩས་བདུད་རྩི་སྐྱབ་ཐབས། བདུད་རྩི་སྐྱེད་སྐྱབ། འཆི་
མེད་བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྩེས་གསུམ་ཅི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ལ་རྣམས་གསལ་
པར་བརྟན་ཡོད་ལ། ཐ་མར་བྱད་དང་། མིག་ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལ་
བརྟགས་ནས་ནད་དེ་བྱུང་ནས་ལོ་དུ་ལོན་པ་དང་། འཆི་འཆིའི་དུས་ཚོགས་
པར་བ། ཆེ་ཡུན་དུ་བསྐང་བའི་ཐབས། དེ་མིན་གེ་མོར་ནད་དང་། བྱི་སྐྱོན་
ནད། མིད་འབྱར་གྱི་ནད། གཟའ་ནད་སོགས་ཀྱི་མི་ནོར་བའི་རྟགས་དང་།
ངས་པ་ཆིག་ཆོད་ཀྱི་ཐུགས་བཅོས་སོགས་བརྟན་ཡོད།

དེ་ཡང་དཔེ་ཚོགས་འདི་ཉིད་དག་སྒྲིག་དང་ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཙ་འཛིན་
འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡི་གེ་ནོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་ལ་མིང་ཆོག་གང་
དེའི་རྩེས་སུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དག་བཅོས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཆོག་ཆད་
པར་འདོད་པ་རྣམས་རྟགས་()འདིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱོང་བྱས་ཡོད། ༣. ཚོམ་པ་
པའི་མཆན་རྣམས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལས་ཆུང་ཅམ་བྱས་ནས་
བཀོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐྱོང་
བྱེད་མ་རུས་པ་རྟགས་.....འདིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་རྟགས་(< >)
འདིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གངས་སམ་ཐིག་སྤང་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་

འདིར་ང་ཚོ་དག་སྒྲིག་མི་ལྗོངས་བྱེད་ཆུང་དཔན་ཞིང་དཔེ་རྟོང་དག་
སྒྲིག་གི་ཉམས་སྦྱང་ཁན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འཕྲུལ་གྱི་ཆགས་མང་
ཡོད་མྱོང་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་སློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷགས་པར་གནང་
བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བློན།

ལྷོ་ཕྱོད་2007ལོའི་ཟླ་5པའི་ཆེས་15ཉིན།

དཀར་ཆུ།

[illegible]

གདུག་ཕྱི་ཆོག་ལ་མཛོད་གསལ་མེ་མོར་ཞེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།	113
ཨོ།ཆེ་ཞུ་བ་འཆི་བདག་བདུན་འཛམ་ས་ཤི་ཕྱིན་ལས་གསལ་བྱེད་དབང་ བསྐྱར་དང་བཅས་པ་འཆི་མེད་བདུན་ཆི་འི་བྱམ་བཟའ་ཞེས་ བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།.....	121
ཨོ།དམ་ཆེ་མ་བདུན་ཆི་འི་ཞུ་བ་ཐབས་གསར་ཆེན་མཆོག་གི་ཞུ་བ་ལས་ སྐབས་ཞི་བ་ལྟེ་བར་ལྟོ་བའི་ཕྱིན་ཀྱིས་དགོས་དོན་རབ་གསལ་ཞེས་ བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།.....	135
ཨོ།བདུན་ཆི་ཞུ་བ་ཤི་ཞུ་བ་པ་མ་དོར་བལྟས་ཀྱི་བྱུང་བ་འཆི་མེད་ཀྱི་ག་ པའི་བཅུད་མེན་ཞེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།	163
ཨོ།དེར་མེམས་ཐུགས་ཤི་ཕྱིན་མེ་ལས་བདུན་ཆི་ཞུ་བ་ཤི་ཕྱིན་ འབབས་དཀོན་པུ་བཅུ་འཆིན་བཞུགས་སོ།	171
ཨོ།ཞུ་བ་མར་བདུན་ཆི་འི་ཆར་འབབས་ཞེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།	177
ཨོ།ཐུང་བ་དོ་ཆེ་ཐུང་ཕིག་གི་ཐུག་མེན་ཐུང་བཅངས་ཀྱི་བཟུན་བ་ ཐབས་ཀྱི་ཕྱིན་ཆེ་མ་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།.....	187
ཨོ།ཆེ་ཐུང་ཐུང་མ་ཐབས་འདོན་འཕྱིགས་དང་བཅས་པ་བཟུས་ཆོག་ དུ་བཀོད་བཟུང་གསལ་མཛོད་ཕྱིན་ལས་འབྱུང་ཤི་ཕྱིན་ཞེས་བྲུ་བ་ བཞུགས་སོ།	197
ཨོ།དགོང་མ་གཉེར་ཐུགས་ཆེ་ཆེན་འི་ཞུ་བ་ཐབས་དང་ཕྱིན་འབྱེད་ གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཤེར་ཤི་ཕྱིན་ཐུང་ཞེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།.....	215
ཨོ།གསལ་བྱེད་འབྱུང་ཤི་ཕྱིན་ཆེ་ཆེན་ཞེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།	219
ཨོ།ཐུང་པ་ཆོས་པའི་མན་རག་ཆུ་ཆར་ཐོམ་ཤི་གཉེར་མ་ཕིན་དུ་ ཐབས་བཞུགས་སོ།	227
ཆོས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་དོར་བལྟས་།	229
གཞུང་དཀོན་།.....	231

[illegible]